

VALPROGRAM 2018-2022

ETT STARKARE SAMHÄLLE
ETT TRYGGARE SUNDSVALL

Socialdemokraterna
SUNDSVALL

EN TRYGGARE VÄLFÄRD FÖR ALLA

INNEHÅLL

En tryggare välfärd för alla	3
En jämlik och jämställd kunskapsskola	4
Trygg välfärd genom hela livet	6
Jobb och tillväxt för framtidstro	8
Ett Sundsvall som växer hållbart.....	10
Ett Sundsvall som håller ihop är tryggare.....	12

Framtidens Sundsvall.
Politiska riktlinjer för Sundsvall 2018-2022 utgivet av
Socialdemokraterna i Sundsvall
Östra Långgatan 17, 3 tr. 852 36 Sundsvall
Tel: 060-12 22 82
E-post: sap.sundsvall@socdem.se
www.socialdemokraternasundsvall.se

Sundsvall växer. Bostadsbygget ökar och arbetslösheten sjunker. Utvecklingen går åt rätt håll, men så länge samhället är ojämlikt kan vi inte vara nöjda.

Vi vet att tillväxt och befolkningsutveckling ger förutsättningar för en stark välfärd, samtidigt som en stark välfärd i sig är en förutsättning för en positiv samhällsutveckling i hela kommunen. Vårt mål är att vara minst 130 000 sundsvallsbor år 2030.

Vi prioriterar alltid satsningar på välfärden och den gångna mandatperioden har vi bland annat satsat på stärkt bemanning inom äldreomsorgen, nya äldreboenden, mer pengar till skolan och ökat stöd till de elever som behöver det mest. Men vi vill göra mer.

Ingen sundsvallsbo ska känna sig otrygg. Ingen elev i Sundsvalls skolor ska lämnas efter. Ingen äldre ska lida av ofrivillig ensamhet. Vi socialdemokrater vill bekämpa ojämlikheten och öka tryggheten, för alla.

Vi vill fortsätta att prioritera välfärden. Alla äldre ska känna sig trygga med att få den hjälp de behöver och ett tryggt boende. Eleverna måste få lugn och ro i klassrummen och de bästa förutsättningarna att nå målen och klara skolan. Skillnaderna mellan bostadsområden måste minska för att segregationen ska brytas och jämlikheten öka.

Trygghet skapar framtidstro och sammanhållning. Om vi håller ihop är förändring möjlig. Vi ska framåt tillsammans.

**SVENSKA
MODELLEN
SKA
UTVECKLAS
—INTE
AVVECKLAS!**

EN JÄMLIK OCH JÄMSTÄLLD KUNSKAPSSKOLA

Skolan ska vara en trygg plats där eleverna ständigt utvecklas och möts av höga förväntningar. Där var och en ges förutsättningar att nå sina egna och skolans mål. Där elever rustas med kunskap, men också till att bli aktiva medborgare. Kunskap och bildning skapar en vilja och möjlighet att förändra. En jämlik kunskapsskola där elever mår bra är en grundbult i den svenska modellen. Alla elever ska ha en god arbetsmiljö med ordning och reda i klassrummet.

Skolan ska vara fri från mobbing och trakasserier, alla elever ska känna sig trygga. Vi vill fortsätta satsa på en välutvecklad och tillgänglig elevvård som ska stötta de som behöver den, oavsett om det gäller den psykiska hälsan, låg motivation eller annat. Elevvården ska vara lätt att nå och finnas nära eleverna. Antalet anställda inom elevvården ska öka, så varje anställd får ansvar för färre elever. För att öka måluppfyllelsen och både den psykiska och fysiska hälsan ska rörelse vara en naturlig del av skoldagen i alla åldrar.

Eleverna måste få det stöd de behöver. Födelseland eller föräldrarnas utbildningsbakgrund ska aldrig vara avgörande för skolgången. För att bryta segregationen och uppnå en jämlik skola ska de elever med störst behov ges de bästa förutsättningarna att förbättra sina skolresultat. Behovet ska styra resursfördelningen och vi

vill därför att de skolor som har tuffast utmaningar ska ges extra stöd, både i form av pengar och av personal. Förstelärarna ska finnas på de skolor som har störst behov och vi vill även sträva efter en mer blandad elevsammansättning i alla Sundsvalls skolor, exempelvis genom att se över skolornas upptagningsområden. Då ökar sammanhållningen i samhället.

En framgångsrik skolgång avgörs i mötet mellan lärare och elever. Lärarnas arbetstid ska därför i så stor utsträckning som möjligt ägnas åt eleverna och deras undervisning. Koncentrations- och inlärningsvårigheter eller funktionsvariationer ska inte stå i vägen för elevers rätt till kunskap och bildning. Vi vill se fler vuxna i skolan, exempelvis lärarassistenter och rastvärdar, för att minska lärarnas administrativa börda och kringuppgifter. Även central rättning av exempelvis nationella prov är ett sätt att förbättra förutsättningarna för lärarna att ägna sig åt kärnuppgiften.

Läsförståelsen hos svenska elever har under många år sjunkit, särskilt bland pojkar. Detta är väldigt allvarligt då god läsförmåga är en central del av all inläring och en avgörande faktor för en lyckad skolgång. Läsvårigheter måste upptäckas i tidig ålder för att barnen snabbt ska kunna få rätt stöd och verktyg. Skolan och biblioteken ska ha ett tydligt uppdrag att bryta den

negativa trenden kring pojkars minskande läsande. Biblioteken behöver ta en aktiv roll för att locka pojkar att läsa och öka elevernas måluppfyllelse.

Elevers möjligheter att få hjälp med skolarbete hemma ska inte avgöra deras skolresultat. Därför ska vi fortsätta satsa på läxhjälp. Alla kommunala skolor som ger läxor ska också erbjuda alla elever lärarledd läxhjälp. Med hjälp av den tekniska utvecklingen kan också skolans arbetssätt utvecklas. För att fler ska kunna ta del av det stöd som erbjuds vill vi prova att införa digital läxhjälp. Fritidsverksamheten ska utvecklas och vara ett komplement till den verksamhet som sker på skoltid. Fritids behöver nå fler elever för att öka både jämlikheten och elevernas måluppfyllelse. Vi vill att fritids ska ha tillräckliga resurser för att kunna anpassa sin verksamhet till de enskilda barnens behov.

Det livslånga lärandet börjar i förskolan. Förskolan ska vara en trygg, genusmedveten och stimulerande miljö för barnen att vistas i. Satsar vi på förskolan idag förbättrar vi resultaten i skolan imorgon. Under mandatperioden vill vi därför fokusera på förskolan och investera i såväl ökad personaltäthet som inom- och utomhusmiljöer. Barn till föräldralediga eller arbetssökande har idag begränsad rätt till förskola. Vi vill utöka möjligheten att gå i förskola, oavsett hur ens föräldrars livssituation ser ut, från

dagens 15 timmar till 30 timmar i veckan. Många föräldrar arbetar på obekväma tider och har då svårt att använda den barnomsorg som finns. Därför vill vi öppna ytterligare ett nattis, både för att öka den geografiska tillgängligheten och för att öka framförallt kvinnors möjlighet till arbete.

Gymnasiekompetens är mer eller mindre ett krav på dagens arbetsmarknad. Samtidigt som många branscher är i stort behov av arbetskraft väljer allt färre elever praktiska program, trots att de ofta leder direkt till arbete. Statusen på de yrkesförberedande programmen ska höjas genom att återinföra högskolebehörigheten som norm på samtliga nationella program på Sundsvalls gymnasium. Vi vill även utveckla det framgångsrika collegekonceptet som, utöver högskolebehörighet, innebär att näringslivet knyts närmare de praktiska programmen.

Möjligheten att välja skola kan vara till fördel för eleverna, men i det marknadsbaserade skolsystemet finns vissa friskolor vars främsta drivkraft är att tjäna pengar. Vinstjakten i skolan måste stoppas.

Under lång tid har Sundsvall haft fler utbildningsplatser än elever. Den överetableringen är varken bra för fristående eller för kommunala skolor. Så länge elevunderlaget är för litet, eller en friskola inte erbjuder pedagogik eller program som idag saknas i Sundsvall kommer vi att fortsätta säga nej till etablering av nya friskolor. Vi vill dock fortsätta och förbättra samverkan med friskolorna som redan finns i Sundsvall. Våra gemensamma resurser ska användas på bästa sätt för att alla barn och unga ska få den bästa möjliga skolgången. Samverkan med friskolorna är en viktig del för att ta gemensamt ansvar för kommunens elever.

Användandet av digitala hjälpmedel och IT-lösningar i skolorna varierar. Samtidigt ställer dagens arbetsmarknad krav på att kunna använda olika former av teknik. Om digitala hjälpmedel används medvetet och på rätt sätt kan de bidra till elevers förståelse och öka måluppfyllelsen. Därför ska alla elever från årskurs 3 i kommunala skolor ha tillgång till egna relevanta digitala hjälpmedel, exempelvis dator eller läsplatta, under skoltid.

Socialdemokraterna i Sundsvall vill att

- De skolor som har tuffast förutsättningar ges extra stöd, både i form av pengar och personal
- Elevvården blir mer tillgänglig för eleverna genom att varje anställd får ansvar för färre elever
- Barn till arbetslösa eller föräldralediga ges möjlighet att gå i förskola 30 timmar per vecka
- Alla yrkesprogram på Sundsvalls gymnasium ska vara högskoleförberedande

TRYGG VÄLFÄRD GENOM HELA LIVET

Vår gemensamma välfärd är det viktigaste vi har. Varje gång vi har ekonomiskt utrymme satsar vi på välfärden, och det ska vi göra även fortsättningsvis. Vården och omsorgen är centrala delar av välfärden och ska alltid vara prioriterade. Vården och omsorgen i Sundsvall behöver inte vinstjakt och privatiseringshysteri. Välfärden ska ges efter behov. Alla sundsvallsbor ska känna sig trygga med att få den vård och omsorg man behöver.

Barnen är vår framtid och de ska alla ha rätt till trygga uppväxtvillkor. Barn som av olika anledningar far illa är en väldigt utsatt grupp och de ska särskilt prioriteras. Vi vill också satsa på förebyggande arbete och tidiga insatser, där socialtjänsten i samverkan med förskola, skola och primärvård har ett stort ansvar.

Över en fjärdedel av de äldre känner sig ensamma. Psykisk ohälsa är en av de vanligaste orsakerna till försämrad livskvalitet hos äldre. I ett socialdemokratiskt välfärdssamhälle ska äldre medborgare inte känna sig ensamma eller otrygga. Samhället ska ta en mer aktiv roll och vi ska gemensamt ta ansvar för äldres livsvillkor. Vi vill förebygga ensamhet och otrygghet genom uppsökande verksamhet riktad till alla i Sundsvalls kommun som fyllt 75 år.

För att upprätthålla en meningsfull tillvaro är det viktigt

med ett socialt sammanhang. På många håll i kommunen finns olika typer av träffpunkter för äldre, men inte överallt.

Alla kommunens serviceorter ska ha en mötesplats där äldre erbjuds aktiviteter och social samvaro. I samverkan med föreningslivet vill vi att äldre i större utsträckning ska kunna ta del av kultur på mötesplatserna. För att så många som möjligt ska kunna ta del av verksamheten bör mötesplatserna finnas i anslutning till boenden avsedda för äldre. Fysisk aktivitet är också viktigt för välmåendet, Alla äldre ska uppmuntras att röra sig. Därför de ska kommunala badhusen erbjuda äldre över 75 år fritt inträde.

En viktig faktor för äldres trygghet är möjlighet till ett bra boende anpassat för sina behov. Vi vill fortsätta öka antalet äldreboendeplatser i kommunen men även bygga och erbjuda mer varierande boendeformer för äldre. Under mandatperioden ska vi arbeta för att det byggs minst ett trygghetsboende utanför centrum. Vi vill också se mer varierande boendeformer inom omsorgen.

Alla har rätt till ett meningsfullt liv. Personer som lever med funktionsvariationer och som har behov av stöd och omsorg ska känna sig trygga med att få det stöd de behöver för att leva ett gott och rikt liv. Alla har inte möjlighet att ta de jobb som finns på den öppna arbetsmarknaden, men det finns

många arbeten de skulle kunna utföra. För att kunna integreras med andra verksamheter, både kommunala och privata, behöver utbudet av daglig verksamhet i större utsträckning anpassas till dagens behov, intressen och samhällsutveckling.

De som vill och kan bo kvar i den egna bostaden ska få det stöd och den vård de behöver. Äldre ska ha samma rätt och möjlighet att påverka sina liv och sin vardag som andra. Möjligheten för den enskilde att påverka sin vård och omsorg i hemtjänsten och på våra äldreboende ska öka, bland annat genom fortsatt utveckling av Skönsmodellen. Den socialdemokratiskt ledda regeringen driver en lagförändring som möjliggör att det ska bli lättare att få hemtjänst. Om lagändringen går igenom vill vi att alla sundsvallsbor över 80 år ska ha rätt att få aktivitet, hjälp med städ eller med inköp en viss tid per månad genom hemtjänsten. Det ökar äldres trygghet och självbestämmande samtidigt som det kan skjuta upp debuten av mer omfattande hemtjänstinsatser.

Den tekniska utvecklingen går ständigt framåt och så även framväxten av välfärdsteknologi. Med hjälp av tekniska lösningar kan välfärdens kvalitet höjas, tryggheten öka och antalet vårdskador minska. Vi vill satsa på digitalisering inom äldreomsorgen och i samråd med Sundsvalls äldre se över vilka tekniska lösningar som

bör prioriteras. Samtidigt som de tekniska och digitala hjälpmedlen blir fler och bättre ställs även högre krav på internetuppkoppling. Därför ska alla kommunens äldreboenden ha tillgång till wi-fi och ett bredare TV-utbud.

Vägen till en vård och omsorg av hög kvalitet är personalen. De arbetar dygnets alla timmar för att äldre och utsatta ska känna sig trygga och få den hjälp de behöver. Sjukskrivningstalen inom vård- och omsorgsyrskena är för höga och vi vill därför fortsätta satsa på personalens arbetsmiljö. Ökad bemanning och förbättrade scheman inom äldreomsorgen är ett sätt att förbättra för både de anställda och de äldre. Delade turer ska avskaffas både inom omsorgen och inom äldreomsorgen. Vi vill även säkerställa att all personal inom äldreomsorgen har tillgång till arbetskläder. För att utveckla vård och omsorg ytterligare ska vi satsa på personalens kompetensutveckling och se till att rätt profession gör rätt saker. Genom att satsa på vårdutbildning och specialistundersköterskor kan vi säkerställa att rätt person är på rätt plats.

Socialdemokraterna i Sundsvall vill att

- Ensamhet hos äldre förebyggs genom uppsökande verksamhet och mötesplatser för äldre i samtliga serviceorter
- Alla kommunens äldreboenden ska ha tillgång till wi-fi och ett bredare TV-utbud
- Bemanningen inom äldreomsorgen ökas och delade turer avskaffas
- Sundsvallsbor över 80 år ska ha rätt till inköp, städ och aktivitet genom hemtjänsten

JOBB OCH TILLVÄXT FÖR FRAMTIDSTRO

Fler människor i arbete är en förutsättning för att behålla och utveckla vår gemensamma välfärd. Arbetet för full sysselsättning är en central uppgift för oss socialdemokrater. Det skapar ökad frihet för individen, minskar klyftorna och skapar ett mer jämlikt samhälle. För oss är det självklart att alla som kan jobba ska jobba. Sundsvall växer och ska fortsätta att växa. Sundsvall måste därför vara en attraktiv kommun. För att det ska vara möjligt behövs en stark, inkluderande och hållbar arbetsmarknad. Sundsvall behöver mer samarbete för att utvecklas, inte minst inom politiken. Vi söker det som förenar, inte det som skiljer. Vi vill hitta breda överenskommelser i frågor som kräver långsiktighet för att säkra Sundsvalls tillväxt.

Arbetslösheten har under mandatperioden 2014-2018 sjunkit och ungdomsarbetslösheten är lägre än på många år. Det är resultatet av en aktiv socialdemokratisk jobbpolitik. Många branscher har ett stort behov av arbetskraft. Samtidigt står de som är arbetslösa långt ifrån ett jobb då de inte har den kompetens som efterfrågas eller lever med någon form av funktionsvariation. Vi vill fortsätta satsa på det livslånga lärandet. Det ska aldrig vara för sent att utbilda eller skola om sig. Komvux och yrkeshögskolor är två viktiga delar för att ge alla som behöver en chans att läsa upp sina be-

tyg eller utbilda sig. Kommunen ska också ta en mer aktiv roll för att de som står långt ifrån arbetsmarknaden kommer i jobb, exempelvis med hjälp av extratjänster. Det är också viktigt att inventera nyanländas kunskaper och erfarenheter för en snabbare etablering på arbetsmarknaden.

För att unga ska ha en chans att göra medvetna livsval behövs en tidig inblick i samhällets olika delar. Studie- och yrkesvägledning är viktigt för elevernas möjlighet till kännedom om arbetsmarknaden och utbildningarnas nuvarande och framtida utbud. Skolorna ska erbjuda studie- och yrkesvägledning i lägre åldrar än idag.

Mittuniversitetet är oerhört viktigt för den lokala och regionala tillväxten. Vi vill att fler ska välja högre utbildning, det gynnar både regionen och individen. Sundsvall behöver utvecklas som studentstad för att locka studenter att flytta hit, och att stanna kvar efter utbildningen. Bostadsgarantin för studenter är bra men behöver utvecklas för att locka fler att stanna i kommunen och söka arbete efter studietiden. Genom ökad samverkan mellan kommunen, Mittuniversitetet och det lokala näringslivet ska regionens utveckling stärkas. Att tillvarata den forskning och kompetens som Mittuniversitetet genererar ökar regionens möjligheter att konkurrera med kompetens. Vi ska jobba

aktivt för att Mittuniversitetet ska få fler utbildningsplatser.

Sundsvall är redan idag motorn i norra Sveriges största arbetsmarknadsregion. Vår främsta styrka är bredden i vårt näringsliv – från en stark industri till nya näringar som växt fram under senare år. Skogsindustrin förknippas ofta med Sundsvall men även tjänsektorn med IT samt bank, försäkring och pension har växt sig starka. Vi vill fortsätta värna ett brett och varierat näringsliv.

Vi vill koncentrera kommunens insatser i den lokala näringslivspolitik till att fokusera på näringslivsutveckling. Under mandatperioden ska särskilda insatser göras både för att stärka kommunens arbete med etablering av nya företag och utveckling av befintliga, bland annat genom att säkerställa och planera mark för företagsetablering. Det genererar arbetstillfällen.

För oss socialdemokrater är det en självklarhet att hela kommunen ska ges förutsättningar att utvecklas. Ska Sundsvall hålla ihop behöver vi säkerställa grundläggande service i alla kommunal delar. Vi vill tillvarata den potential som finns i hela kommunen, inte bara i de centrala delarna. Besöksnäringen är viktig för att hela Sundsvall ska utvecklas. Vi vill att kommunen ska arbeta aktivt för att tillsammans med andra aktörer säkerställa en god marknadsföring av ak-

tiviteter och besöksmål i hela kommunen. Fler ska kunna uppleva och upptäcka Sundsvalls fantastiska värden.

För att tillväxten ska kunna öka och för att Sundsvall ska kunna växa behövs fortsatta investeringar i infrastruktur. Under mandatperioden kommer bland annat de planerade investeringarna på E14 att genomföras, men vi behöver fortsätta arbeta för att fler statliga infrastrukturinvesteringar ska genomföras i regionen. I det arbetet vill vi prioritera dubbelspår på Ostkustbanan mellan Gävle och Härnösand, som skulle korta restiderna och därmed öka möjligheten till både hållbar arbetspendling och besöksnäring. En större del av godstrafiken skulle kunna ske med tåg och därmed minska klimatpåverkan.

Socialdemokraterna i Sundsvall vill att

- De som står längst ifrån arbetsmarknaden ska komma i jobb bland annat genom satsningar på vuxenutbildning och extratjänster
- Sundsvall som studentstad stärks och bostadsgarantin för studenter utvecklas
- Nya företag lockas att etablera sig i Sundsvall genom att mark planeras för företagande och att Sundsvall marknadsförs mer aktivt
- Sveriges riksdag och regering snarast prioriterar byggandet av dubbelspår på Ostkustbanan mellan Gävle och Härnösand

ETT SUNDSVALL SOM VÄXER HÅLLBART

Hållbarhet ska genomsyra all vår politik. Vi måste minska klyftorna i samhället och samtidigt komma tillrätta med klimatutmaningarna. Samspelet mellan social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet är ett måste.

Det råder bostadsbrist i stora delar av landet och Sundsvall är inget undantag, även om byggtakten i kommunen har ökat de senaste åren. Ett eget hem innebär trygghet, men också en chans till självständighet och frihet. Bostadsbristen är ett samhällsproblem. Vi vill fortsätta bygga bostäder i hela kommunen, både centralt och i kommundelarna, med särskilt fokus på mindre hyresrätter. Under mandatperioden vill vi påbörja bostadsbyggande i Njurunda och Matfors. Genom att planera byggbar mark för en blandning av hyresrätter, bostadsrätter, flerfamiljshus och villatomter kan människor med olika förutsättningar bo i samma områden. Det är ett sätt att bryta segregationen. Vi vill också att kommunen ska arbeta för att hitta modeller för hur även de som står långt ifrån bostadsmarknaden ska ha möjlighet att bo i nyproducerade lägenheter.

Klimathotet är ett faktum och vi måste på alla sätt ta ansvar för ett mer hållbart samhälle. Därför ska vi fortsätta jobba aktivt med bland annat ambitiösa lokala klimatmål, en giftfri vardag och att sanera förorenade områden. Att bygga

mer i trä är ett sätt att minska utsläppen, och kan dessutom bidra till fler arbetstillfällen regionalt. En minskning av miljö- och klimatpåverkan behöver samtidigt kompletteras med en hållbar samhällsplanering som står rustad för de extrema väder som klimatförändringarna framkallar.

Fler behöver ges möjlighet att resa och arbetspendla hållbart. Kollektivtrafiken måste därför bli ett mer attraktivt alternativ genom mer fördelaktig prissättning och attraktiv linjedragning. Bussresor inom kommunen ska fortsatt vara billigare för de grupper som generellt sett har sämre förutsättningar att betala fullt pris, så som unga och äldre. Att förändra resvanor och attityder är ett långsiktigt arbete, och det kommer behövas flera insatser för en förändring. För att möjliggöra för boende i kommundelarna att i större utsträckning resa med buss och tåg vill vi upprätta pendelparkeringar på alla serviceorter där även möjlighet till motorvärmare och laddning av elbil ska finnas. Vi vill också införa expressbussar som ska göra färre stopp och trafikera sträckor och tidpunkter med många resande, exempelvis mellan Alnö och centrum.

Trafiksäkerheten behöver ständigt förbättras och utvecklas. Att gå och cykla har många fördelar, både för individen och för samhället. Samtidigt är cyklisterna och fotgängarna sär-

skilt utsatta i trafiken. Trafiksäkerheten påverkar vår trygghet och hälsa. Därför vill vi under mandatperioden förbättra och utveckla gång- och cykelvägar i hela kommunen, bland annat genom att knyta ihop befintliga sträckningar.

Våra utemiljöer ska inbjuda till aktivitet och vara en stimulerande plats för alla åldrar, både i kommundelarna och mer centralt. Det finns ett behov av upprustade lekparker och nya möjligheter till utomhusaktivitet, så som spontandrottsplatser. Mer resurser ska satsas på att rusta upp och investera i lekparker och utomhusanläggningar i bostadsområden och kommundelar. Vad som ska göras ska bestämmas i samråd med de boendena i områdena.

Socialdemokraterna i Sundsvall vill att

- Fler hyresrätter byggs i hela kommunen och byggande i Njurunda och Matfors påbörjas
- Bostadssegregationen bryts genom mer blandat boende och att fler ges möjlighet att bo i nyproducerade lägenheter
- Sundsvall ska bli en klimatsmart kommun, fler ska kunna resa hållbart genom att göra kollektivtrafiken till ett mer prisvärt alternativ gentemot bilen och upprätta fler pendelparkeringar med möjlighet till laddning av elbil
- Lekparker och utemiljöer investeras i och rustas upp i våra bostadsområden och kommundelar, i dialog med närboende

ETT SUNDSVALL SOM HÅLLER IHOP ÄR TRYGGARE

I ett samhälle som dras isär föds klyftor och konflikter. Vi kan inte acceptera en samhällsutveckling där vissa lämnas utanför. När det går bra för Sverige och Sundsvall ska det märkas för alla, inte bara för några få. Därför är en aktiv fördelningspolitik för ett jämlikt och jämställt samhälle centralt för oss socialdemokrater.

Trygghet är en förutsättning för ett jämlikt samhälle. Kriminalitet och brottslighet begränsar människors frihet och skapar otrygghet. Vi ska arbeta tillsammans för att minska klyftorna. Segregationen ska brytas, brottsligheten ska minska och sammanhållningen ska öka. De sociala skillnaderna mellan bostadsområdena måste minskas. Vi behöver fler poliser och ökad samverkan mellan kommunen och polismyndigheten dels för att bekämpa och förebygga brott och dels för att öka tryggheten. Även socialtjänstens förebyggande arbete behöver bli mer närvarande i bostadsområdena. Stora klassklyftor skapar en misstro mot hela samhället och kan leda människor till kriminella banor. Arbetet med sociala investeringar ska fortsätta och utvecklas. För att öka tryggheten och förebygga brott behöver vi också fortsätta att bygga trygga offentliga miljöer, exempelvis genom gatubelysning samt medveten och jämställd samhällsplanering.

Mäns våld mot kvinnor är den yttersta avarten av det ojäm-

ställda samhället. Stödet till våldsutsatta ska finnas nära och vara tryggt och professionellt. Både kommunen och föreningar arbetar på olika sätt för att kvinnor och barn ska få stöd och hjälp att ta sig ur destruktiva livssituationer. Det är ett mycket viktigt arbete som behöver utvecklas. Förebyggande arbete för att motverka könsnormer och maktordning behövs överallt där barn och unga finns. Vi måste arbeta tillsammans för att uppnå ett jämställt samhälle.

För att skapa ett inkluderande samhälle måste människor med olika bakgrund mötas i sin vardag och utbyta erfarenheter. Ansvaret vilar både på individen och på samhället. Etableringstakten för nyanlända i Sverige går åt rätt håll, men det tar fortfarande för lång tid att integreras i samhället. Att komma i arbete och ha en egen försörjning är det enskilt viktigaste för lyckad integration, och nyckeln till arbetsmarknaden är språket. Sysselsättningen ökar i alla grupper men skillnaden mellan inrikes- och utrikesfödda är fortfarande för stor. Det är av stor vikt att nya sundsvallsbor så snart som möjligt kommer in på arbetsmarknaden.

Vi vill satsa på svenska för invandrare, SFI, bland annat genom att kombinera utbildning med praktik. Att knyta arbetsmarknaden och näringslivet närmare SFI gör språkutvecklingen bättre och chanserna till

jobb större. Utbildningen ska utformas utifrån varje persons förutsättningar och kompetensområden. Arbetslösheten bland utrikesfödda kvinnor är högre än hos män. För att minska denna skillnad ska även föräldralediga läsa SFI.

För att kunna påbörja integrationen redan innan personer fått uppehållstillstånd behövs mötesplatser för de asylsökande. Inom den ideella och den idéburna sektorn finns många engagerade som på olika sätt jobbar för att främja integrationen. Vi vill utveckla kommunens samverkan med dessa för att gemensamt ta ansvar för en ökad sammanhållning.

Ett brett och aktivt kultur- och fritidsutbud i hela kommunen är nödvändigt för att Sundsvall ska kunna utvecklas och bli mer attraktivt. Föreningslivet är viktigt för allas möjligheter till en aktiv fritid, men även för integrationen. Föräldrarnas ekonomiska situation ska inte påverka barnens rätt till en aktiv fritid. Vi ska fortsätta ha höga ambitioner för föreningsbidragen, där barn- och ungdomsverksamhet är prioriterad. Det utjämnar skillnader och möjliggör för fler att kunna delta på lika villkor. Vi vill stärka föreningslivet och styra mer av anslagen till insatser för att stärka etableringen av nyanlända. Föreningsbidragen behöver utvecklas ytterligare för att ge föreningarna mer långsiktighet.

Vi vill arbeta för jämlika och jämställda möjligheter till idrottsutövande. Det framgångsrika konceptet med Sportoteket ska vidareutvecklas så fler får möjlighet att delta i och prova på olika idrotter. För att skapa goda förutsättningar för föreningslivet och för att möjliggöra för fler barn och unga att idrotta vill vi att kommunen, i samverkan med föreningslivet, ska arbeta för att långsiktigt säkerställa en god tillgång till moderna och ändamålsenliga idrottslokaler i hela kommunen. Vi vill också värna kommundelsbaden då de är viktiga både för simkunskapen och för barnens fritid.

Kultur är ett verktyg för människors personliga frihet, men det är också ett redskap för samhällsutveckling och kreativitet. Kultur ska vara en naturlig del i det socialdemokratiska välfärdsbygget. Alla barn har inte möjlighet att utöva eller ta del av kultur på sin fritid. Elever i Sundsvalls kommunala skolor ska därför garanteras minst en kulturupplevelse av professionella kulturutövare per termin. Vi vill se fler kultur- och fritidsaktiviteter i kommunens bostadsområden, både genom föreningslivet och ge-

nom kommunens egna verksamheter. Vi vill bland annat utveckla bibliotekens roll som lokala kulturcentrum.

Sundsvall ska vara en idrottskommun med både bredd och spets. Precis som breddidrotten är elitidrotten viktig för att ha ett levande och brett idrottsutbud, särskilt bland barn och unga. Sundsvalls kommun ska tillsammans med näringslivet och föreningslivet arbeta för att hitta en mer långsiktig och stabil finansiering av såväl elitidrott som breddidrott i Sundsvall.

Socialdemokraterna i Sundsvall vill att

- Klyftorna minskar, segregationen bryts och tryggheten ökar genom att stärka socialtjänstens närvaro i bostadsområdena och samverka mer med polisen
- Föräldralediga ska läsa SFI och verksamheten utvecklas för att öka kopplingen till arbetsmarknaden
- Föreningsbidragen utvecklas för att garantera långsiktighet och särskilt stöd ges till föreningar som arbetar med integration
- Fler kultur- och fritidsaktiviteter sker i Sundsvalls bostadsområden

Socialdemokraterna

SUNDSVALL